З А Я В А

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади

1. Замовник: Покровська міська військова адміністрація Покровського району Донецької області.

2. Вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування (далі — ДДП):

Стратегія відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади (далі — Стратегія) є документом державного планування місцевого рівня, який визначає основні напрями та заходи з відновлення системи управління побутовими відходами на території громади та, відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», підлягає проведенню стратегічної екологічної оцінки (далі — СЕО).

Розробка проєкту Стратегії здійснювалася в рамках проєкту «Міста нуль відходів в Україні», фінансованого програмою LIFE ЄС. Документ спрямований на створення сучасної системи управління побутовими відходами з урахуванням вимог українського законодавства, європейського досвіду та принципів циркулярної економіки.

Необхідність розроблення Стратегії пов'язана насамперед із наслідками повномасштабного вторгнення. Через активні бойові дії на території громади значна частина комунальної інфраструктури, зокрема об'єкти та обладнання для управління побутовими відходами, була зруйнована або евакуйована. У зв'язку з цим система управління відходами фактично припинила функціонування та потребуватиме відновлення після стабілізації безпекової ситуації.

Основною метою Стратегії є впровадження на території громади нової системи управління відходами, яка ґрунтуватиметься на принципах ієрархії управління відходами та циркулярної економіки.

Для досягнення цієї мети проєктом Стратегії визначено шість пріоритетних цілей системи управління відходами, які охоплюють удосконалення місцевої нормативно-правової бази, впровадження економічних інструментів, розвиток інституційної спроможності громади, покращення інформаційного забезпечення, розбудову та модернізацію інфраструктури управління відходами, а також підвищення обізнаності населення. Реалізація зазначених цілей передбачає виконання комплексу організаційних, технічних, економічних та інформаційних заходів, спрямованих на відновлення системи управління побутовими відходами громади.

Проєкт Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади розробляється відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про управління відходами» «Про житлово-комунальне господарство», розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», а також інших нормативно-правових актів, що регулюють питання управління відходами.

Основним документом державного планування загальнодержавного рівня, з яким узгоджуються цілі та завдання Стратегії, є Національний план управління відходами до 2033 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р.

На місцевому рівні Стратегія відновлення системи управління побутовими відходами пов'язана з підготовкою Стратегії розвитку Покровської міської територіальної громади до 2034 року та Плану заходів з її реалізації на 2026–2027 роки. Зазначені документи визначають основні напрями довгострокового розвитку громади з урахуванням наслідків збройної агресії, необхідності відновлення інфраструктури та забезпечення належних умов життєдіяльності населення. Відновлення системи управління побутовими відходами є одним із важливих напрямів відбудови комунальної інфраструктури та забезпечення екологічної безпеки громади.

Стратегія також має стати основою для подальшого розроблення місцевого плану управління відходами Покровської міської територіальної громади.

3. Те, якою мірою ДДП визначає умови для реалізації видів діяльності або об’єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів):

Проєкт Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади визначає основні напрями та заходи з відновлення і розвитку інфраструктури управління побутовими відходами. Її реалізація передбачає як організаційні та інформаційні заходи, так і створення нових та відновлення існуючих об'єктів управління відходами.

Зокрема, Стратегією передбачено заходи щодо відновлення існуючого сміттєзвалища, організації збирання та оброблення відходів, що утворилися внаслідок руйнування будівель і споруд під час бойових дій, розвитку інфраструктури роздільного збирання побутових відходів, створення умов для роздільного збирання, механіко-біологічного оброблення та компостування відходів.

Окремі заходи Стратегії можуть передбачати реалізацію видів планованої діяльності, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягають оцінці впливу на довкілля. Насамперед це стосується об'єктів оброблення та видалення відходів, зокрема полігонів, а також установок для оброблення відходів залежно від їх виду, технології та проєктної потужності.

Стратегія визначає загальні напрями розвитку інфраструктури управління відходами, однак не встановлює для всіх запланованих об'єктів конкретних місць розташування, площ, проєктних потужностей та технічних характеристик. Такі параметри мають уточнюватися під час подальшого планування, розроблення проєктної документації та вибору конкретних технологічних рішень з урахуванням екологічних вимог і безпекової ситуації на території громади.

У разі реалізації заходів Стратегії, які відповідно до законодавства належать до видів планованої діяльності, що підлягають оцінці впливу на довкілля, до прийняття рішення про провадження такої діяльності має бути

проведена процедура оцінки впливу на довкілля відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Таким чином, Стратегія створює передумови для реалізації окремих інфраструктурних проєктів у сфері управління побутовими відходами, частина з яких може підлягати оцінці впливу на довкілля. При цьому конкретні характеристики таких об'єктів та їх можливий вплив на довкілля визначатимуться на наступних етапах планування та проєктування.

4. Ймовірні наслідки:

а) для довкілля, у тому числі для здоров’я населення:

Під час здійснення СЕО мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації Стратегії. Зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких складових довкілля: атмосферне повітря, водні ресурси, відходи, земельні ресурси, біорізноманіття та рекреаційні зони, наслідки для здоров’я населення.

Реалізація Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади загалом матиме позитивний вплив на стан довкілля та здоров’я населення. Впровадження роздільного збирання відходів, розвиток інфраструктури для їх оброблення, підготовки до повторного використання та рециклінгу сприятимуть зменшенню обсягів захоронення відходів, раціональному використанню ресурсів та покращенню санітарного стану території громади.

Важливе значення матимуть заходи з відновлення існуючого сміттєзвалища та організації належного управління відходами, що утворилися внаслідок руйнування будівель і споруд під час бойових дій. Їх втілення сприятиме зменшенню ризиків забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, атмосферного повітря, а також запобіганню неконтрольованому накопиченню відходів.

Водночас реалізація окремих заходів Стратегії, зокрема пов'язаних із будівництвом та експлуатацією об'єктів управління відходами, може супроводжуватися певними впливами на довкілля. Зокрема, можливі викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, утворення пилу та неприємних запахів, підвищення рівня шуму, збільшення транспортного навантаження, а також впливи на ґрунти та водні ресурси. Характер і масштаби таких впливів залежатимуть від конкретних заходів, місць розташування об'єктів та обраних технологій і будуть оцінені під час проведення стратегічної екологічної оцінки.

Для здоров'я населення позитивні наслідки будуть пов'язані з покращенням санітарних умов проживання та зменшенням ризиків, спричинених неналежним управлінням відходами. Водночас можливі локальні негативні впливи, пов'язані з роботою об'єктів оброблення відходів та рухом спеціалізованого транспорту.

Загалом очікується, що реалізація Стратегії сприятиме покращенню екологічного стану громади. Характер і масштаби можливих негативних впливів залежатимуть від конкретних заходів, місць розташування об'єктів та обраних технологій і будуть детальніше розглянуті під час проведення стратегічної екологічної оцінки.

б) для територій з природоохоронним статусом

Реалізація Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади загалом сприятиме зменшенню негативного впливу відходів на природні екосистеми, зокрема завдяки впровадженню роздільного збирання відходів, зменшенню обсягів їх захоронення та запобіганню утворенню стихійних звалищ.

Водночас під час реалізації окремих заходів Стратегії необхідно враховувати можливий вплив на території та об'єкти природно-заповідного фонду, можливі території Смарагдової мережі та інші природоохоронні території. Характер і масштаби такого впливу залежатимуть від місць розташування запланованих об'єктів управління відходами, їх технічних характеристик та близькості до природоохоронних територій. Відповідні питання будуть розглянуті під час проведення стратегічної екологічної оцінки.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

Транскордонні наслідки відсутні в рамках зазначеної стратегічної екологічної оцінки.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо ДДП не буде затверджено:

У процесі стратегічної екологічної оцінки Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади доцільно розглянути такі альтернативні сценарії:

Альтернатива 1. Реалізація Стратегії у запропонованій редакції (базовий сценарій).

Передбачає поетапне виконання заходів Стратегії, спрямованих на відновлення та розвиток системи управління побутовими відходами громади відповідно до принципів ієрархії управління відходами та циркулярної економіки. Очікується, що реалізація цього сценарію сприятиме покращенню санітарного стану території, зменшенню обсягів захоронення відходів та негативного впливу на довкілля.

Альтернатива 2. Реалізація Стратегії з коригуванням окремих заходів.

Передбачає можливість перегляду строків, пріоритетності та способів реалізації окремих заходів з урахуванням безпекової ситуації, фактичного стану інфраструктури, фінансових можливостей громади та результатів екологічної оцінки. Такий підхід дозволить обрати найбільш доцільні рішення щодо відновлення системи управління відходами та зменшення можливих негативних впливів на довкілля.

Альтернатива 3. Незатвердження Стратегії (нульовий сценарій).

Передбачає відсутність комплексного стратегічного підходу до відновлення системи управління побутовими відходами громади. У такому випадку окремі заходи можуть реалізовуватися без належної координації та визначення спільних пріоритетів, що ускладнить відновлення інфраструктури, впровадження роздільного збирання та оброблення відходів. Це може призвести до збереження або посилення існуючих екологічних проблем,

зокрема пов'язаних із накопиченням відходів від руйнувань, неналежним захороненням побутових відходів та забрудненням довкілля.

Порівняння зазначених альтернатив під час стратегічної екологічної оцінки та написання Звіту СЕО дозволить визначити найбільш доцільний підхід до відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади з урахуванням екологічних, соціальних та економічних чинників.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки:

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади передбачається здійснити аналіз поточного стану довкілля, основних екологічних проблем громади та можливих наслідків реалізації запланованих заходів для довкілля і здоров'я населення.

Основну увагу буде приділено оцінці впливу заходів із відновлення та розвитку інфраструктури управління відходами на атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, біорізноманіття та здоров'я населення. Окремо розглядатимуться питання управління відходами від руйнувань, відновлення існуючого сміттєзвалища, розвитку системи роздільного збирання та оброблення побутових відходів.

Для проведення стратегічної екологічної оцінки планується використання таких методів:

Аналіз документів та інформаційних джерел. Опрацювання положень Стратегії, документів державного планування, статистичних даних, матеріалів моніторингу стану довкілля та інших доступних джерел інформації.

Порівняльний аналіз. Оцінка відповідності цілей і заходів Стратегії екологічним цілям, визначеним у документах державного планування та нормативно-правових актах.

Експертна оцінка. Визначення ймовірних позитивних і негативних наслідків реалізації Стратегії для окремих компонентів довкілля та здоров'я населення.

Аналіз альтернативних сценаріїв. Порівняння можливих варіантів реалізації Стратегії, у тому числі сценарію її незатвердження.

Прогнозування та узагальнення. Визначення можливих коротко-, середньо- та довгострокових наслідків реалізації запланованих заходів, а також розроблення рекомендацій щодо запобігання та зменшення негативних впливів.

Основними критеріями оцінки будуть характер, масштаб, тривалість, ймовірність та зворотність впливів на довкілля і здоров'я населення, відповідність заходів Стратегії принципам ієрархії управління відходами, можливість зменшення обсягів захоронення відходів, запобігання забрудненню довкілля та збереження природних ресурсів.

З огляду на безпекову ситуацію в громаді та обмежений доступ до окремих територій оцінка здійснюватиметься переважно на основі наявних офіційних даних, матеріалів попередніх досліджень та експертних оцінок. При цьому враховуватимуться можливі обмеження щодо повноти й актуальності інформації про стан довкілля внаслідок бойових дій.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом’якшення негативних наслідків виконання ДДП:

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади передбачається розглянути заходи із запобігання, зменшення та пом’якшення негативних наслідків для довкілля, визначені законодавством.

До таких заходів належать зокрема:

- дотримання вимог природоохоронного законодавства під час планування, будівництва та експлуатації об'єктів інфраструктури управління відходами, у тому числі проведення оцінки впливу на довкілля у випадках, передбачених законодавством;

- врахування екологічних обмежень під час вибору місць розташування нових об'єктів управління відходами, їх віддаленості від житлової забудови, водних об'єктів та природоохоронних територій;

- впровадження заходів із запобігання забрудненню атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих і підземних вод під час збирання, перевезення, оброблення та видалення відходів;

- забезпечення належного управління відходами від руйнувань, зокрема їх сортування, відокремлення небезпечних компонентів та спрямування придатних матеріалів на повторне використання або відновлення;

- відновлення та покращення умов експлуатації існуючого сміттєзвалища з метою зменшення ризиків забруднення довкілля, а також запобігання утворенню нових стихійних звалищ;

- розвиток системи роздільного збирання побутових відходів, підготовки до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення для зменшення обсягів відходів, що направляються на видалення (захоронення);

- застосування технічних та організаційних заходів для зменшення пилового, шумового та транспортного навантаження під час виконання робіт і експлуатації об'єктів управління відходами;

- проведення моніторингу стану довкілля та впливу реалізації заходів Стратегії з метою своєчасного виявлення можливих негативних наслідків і вжиття відповідних заходів реагування.

Перелік заходів може бути уточнений та доповнений за результатами стратегічної екологічної оцінки з урахуванням характеру запланованої діяльності, екологічних особливостей території громади та можливих ризиків, пов'язаних із наслідками бойових дій.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про СЕО:

СЕО буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Пропонується така структура та зміст Звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії:

1) зміст та основні цілі Стратегії, її зв’язок з іншими ДДП;

2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров’я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо Стратегію не буде

затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Стратегії, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Стратегії, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності — 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії відновлення системи управління побутовими відходами Покровської міської територіальної громади подаються до управління стратегічного планування, зовнішніх зв'язків та комунікацій Покровської міської військової адміністрації Покровського району Донецької області у письмовій формі на електронну пошту: frolov.o@pokrovsk-rada.gov.ua

Відповідальна особа: начальник управління стратегічного планування, зовнішніх зв'язків та комунікацій Покровської міської військової адміністрації Покровського району Донецької області Олег Фролов.

Строк подання зауважень і пропозицій до Заяви про визначення обсягу СЕО - 10 днів з дати її оприлюднення, тобто з 12.11.2026 року до 22.11.2026 року включно.

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого терміну, не розглядаються.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

Оприлюднення 12.11.2026 року на офіційному веб-сайті Покровської міської військової адміністрації в розділі «Ще», підрозділ «Стратегічна екологічна оцінка».

Замовник/Уповноважена особа замовника:

Покровська міська військова адміністрація/ДОБРЯК СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ